

**Анвар Аҳмад
Нозим Маматохунов**

*Араб ҳарфи
ва сўзларини ўрганиш*

(машқ дафтари)

Ушбу китоб сўзларни кроссворд шаклида таълим беради.

بسم الله الرحمن الرحيم

Араб алифбоси

Сўз охирি	Сўз ўртаси	Сўз боши	Алоҳида	Номи	№
ل	-	-	ا	Али:фун	1.
ب	ـ	ـ	ب	Ба:ун	2.
ت	ـ	ـ	ت	Та:ун	3.
ث	ـ	ـ	ث	Ca:ун	4.
ج	ـ	ـ	ج	Жи:мун	5.
ح	ـ	ـ	ح	Ха:ун	6.
خ	ـ	ـ	خ	Хо:ун	7.
د	ـ	ـ	د	Да:лун	8.
ذ	ـ	ـ	ذ	За:лун	9.
ر	ـ	ـ	ر	Ра:ун	10.
ز	ـ	ـ	ز	За:ун	11.
س	ـ	ـ	س	Си:нун	12.
ش	ـ	ـ	ش	Ши:нун	13.
ص	ـ	ـ	ص	Çо:дун	14.
ض	ـ	ـ	ض	До:дун	15.
ط	ـ	ـ	ط	То:ун	16.
ظ	ـ	ـ	ظ	Зо:ун	17.
ع	ـ	ـ	ع	Ҷайнун	18.
غ	ـ	ـ	غ	Ғайнун	19.
ف	ـ	ـ	ف	Фа:ун	20.

ق	ق	ق	ق	Қа:фун	21.
ك	ك	ك	ك	Ка:фун	22.
ل	ل	ل	ل	Ла:мун	23.
م	م	م	م	Ми:мун	24.
ن	ن	ن	ن	Ну:нун	25.
و	و	و	و	Ва:вун	26.
ه	ه	ه	ه	Ха:ун	27.
ي	ي	ي	ي	Йа:ун	28.
ة	-	-	ة	Та:ун" "	
ى	-	-	-	марбута	
				Али:ф мақсурा	

Ҳаракатлар

Ўқилиши	Номи	Шакли	Унлилар	№
«у»	Дамма	ـ	Қисқа унлилар	1.
«а»	Фатҳа	ـ		2.
«и»	Касра	ـ		3.
"үү"	Дамма+вов	ـ	Узун унлилар	4.
"аа"	Фатҳа+Алиф	ـ		5.
"ии"	Касра+Йой	ـ		6.
Тўхташ	Сукун	ـ	Сукун	7.
ا و ي харфларини ҳаракатлайди	Хамза	ـ	Хамза	8.
ҳарфни иккилантиради	Шадда (Ташдид)	ـ	Ташдид	9.
Икки алиф микдорида	Мадда	ـ	Мадда	10.

чўзиш				
«ун»	Танвин дамма	—	Танвинлар	11.
«ан»	Танвин фатҳа	—		12.
«ин»	Танвин касра	—		13.

Алифбо

Араб алифбосида жами 28 та ҳарф бор. Уларнинг барчаси ундош ҳарфлардир. Араб ёзувида катта ва кичик ҳарфлар бўлмайди. Алифбо ҳарфлари ёзувда ўзаро уланиши ёки уланмаслиги билан фарқланади. Алифбо ҳарфлари ёзувда бошқаларига уланиши ва уланмаслиги жиҳатидан фарқланиб, иккига бўлинади:

1. Тўрт кўринишли ҳарфлар (22 та).
2. Икки кўринишли ҳарфлар (6 та).

Алифбодаги 6 та ҳарф икки кўринишли бўлиб, улар:

ادذرزو ҳарфларидир.

Колган 22 та ҳарф эса, тўрт кўринишли ҳарфлардир. Араб ёзуви ўнг томондан чапга қараб ёзилади ва ўқилади. Сўзларда бўғин кўчирилмайди.

1-машқ. Талаффуз қилинг.

الْحُرُوفُ الْمَضْمُوَمَةُ

أَبُ تُثُجُخُذُرُزُسُشُصُ
ضُطُظُعُغُفُقُكُلُمُنُوُهُيُ

الْحُرُوفُ الْمَفْتُوحَةُ

أَبَتَثَجَخَذَرَزَسَشَصَ
ضَطَظَعَغَفَقَكَلَمَنَوَهَيَ

الْحُرُوفُ الْمَكْسُورَةُ

إِ بِ تِ ثِ جِ حِ خِ دِ ذِ رِ زِ سِ شِ صِ
 ضِ طِ ظِ عِ غِ فِ قِ كِ لِ مِ نِ وِ هِ يِ

Али:фун

Ба:ун

Та:ун

	بات
--	-----

Бешинчи дарс Ca:ун

ث	Алоҳида
ـ	Сўз боши
ـ	Сўз ўртаси
ـ	Сўз охири
	شِشْ
	ثَابْتُ
	بَثْ
	بَثْتُ

Жи:мун

ج	Алоҳида
ـ	Сўз боши
ـ	Сўз ўртаси
ـ	Сўз охири
	جَحْجَحْ
	جَبَابْ
	جَبْتُ
	بَجْ

Xa: ун

ح	Алоҳида
ـ	Сўз боши
ـ	Сўз ўртаси
ـ	Сўз охири

	حَجَّ
	حُجَّاجٌ
	تَحْتُ
	حَاجِبٌ
	حَاجٌ

Хо:ун

خ	Алоҳида
ـخ	Сўз боши
ــخ	Сўз ўртаси
ـــخ	Сўз охири
	خَنْخَنْخُ
	خُونْخُ
	خَبِيثٌ
	خَبَابٌ
	خَبْتٌ
	أَخْتٌ
	أَخْ

**Олтинчи дарс
Да:лун**

د	Алоҳида
د	Сўз боши
ـد	Сўз ўртаси
ــد	Сўз охири
	دَدَدٌ
	دَائِبٌ
	دُبٌ

	جَدَّةٌ
	أَدَبٌ
	دَبَابٌ

За:лун

ذ	Алоҳида
ذ	Сўз боши
ذ	Сўз ўртаси
ذ	Сўз охири
	ذَذْذَذْ
	ذِئْبُ
	ذَبَانَةٌ
	ذَبَاحٌ
	ذَبِيعٌ
	تَذَبَّذَبَ

Ра:ун

ر	Алоҳида
ر	Сўз боши
ر	Сўз ўртаси
ر	Сўз охири
	رَرَرْ
	رَبُوبٌ
	أَبْرَارٌ
	رَبْتٌ
	رَابِيعٌ
	رِبْدٌ

За:ун

ج	Алоҳида
ز	Сўз боши
ـز	Сўз ўртаси
ـز	Сўз охири
	زَزْ
	زَبْدُ
	زِبْرٌ
	زَبَادُ
	زِرْ
	زَبَارْجُ

Еттинчи дарс Си:нун

س	Алоҳида
ـس	Сўз боши
ــس	Сўз ўртаси
ــس	Сўз охири
	سَسِسْ
	جَسْرٌ
	أَسْبَابٌ
	سَرَابٌ
	تَجَسَّسَ
	جَاسُوسٌ

Ши:нун

ش	Алоҳида
ـش	Сўз боши
ــش	Сўз ўртаси

ش	Сўз охири
	шешш
	шебаб
	шаше
	шеби
	решаш
	шербат

Çо:дун

ص	Алоҳида
ص	Сўз боши
ص	Сўз ўртаси
ص	Сўз охири
	صصص
	صابر
	صباح
	صباب
	хсс
	хсб

До:дун

ض	Алоҳида
ض	Сўз боши
ض	Сўз ўртаси
ض	Сўз охири
	ضضض
	ضرورа
	ضجиг

	اِحْتِضَارٌ
	أَضْدَادٌ
	أَرْبَاضٌ

Саккизинчи дарс

То:ун

ط	Алоҳида
ط	Сўз боши
ط	Сўз ўртаси
ط	Сўз охири
ط	طَطْطُطُ
ط	طَيْبٌ
ط	بَطْ
ط	خَرِيْطَة
ط	ضَابِطٌ
ط	تَطْرِيزٌ

Зо:ун

ظ	Алоҳида
ظ	Сўз боши
ظ	Сўз ўртаси
ظ	Сўз охири
ظ	ظَظِظُ
ظ	ظِلْمٌ
ظ	حَظٌ
ظ	حُظُوظٌ
ظ	حَظِيرَة

‘Айнун

ع	Алоҳида
ـعـ	Сўз боши
ـعـ	Сўз ўртаси
ـعـ	Сўз охирни
	عَعْ
	عَبَابٌ
	تَعْبَةٌ
	عَابِثٌ
	عَبَاسٌ
	أَصْبَعٌ

Ғайнун

غ	Алоҳида
ـغـ	Сўз боши
ـغـ	Сўз ўртаси
ـغـ	Сўз охирни
	غَغٌ
	غُرَابٌ
	غُبَارٌ
	غَبَقٌ
	غَيْطٌ
	غَبَاشَةٌ

Тўққизинчи дарс
Фа:ун

ف	Алоҳида
ف	Сўз боши
ف	Сўз ўртаси
ف	Сўз охирни
	فَفِفُّ
	جَافٌ
	خَفِيفٌ
	فَارٌ
	صِفَافٌ
	سَفَرٌ

Қо:фун

ق	Алоҳида
ق	Сўз боши
ق	Сўз ўртаси
ق	Сўз охирни
	قَقْقُ
	قِدْرٌ
	قَدْحٌ
	فَقِيرٌ
	زَقَاقٌ
	تَقْدِيرٌ

Қа:фун

ا	Алоҳида
ك	Сўз боши
ك	Сўз ўртаси

ل	Сўз охири
كِكَكُ	
كِتَاب	
كَبِيرٌ	
كِبْرِيت	
تَكْبِيرٌ	
كَابُوسُ	

Ла:мун

ل	Алоҳида
—	Сўз боши
—	Сўз ўртаси
—	Сўз охири
	لَلْ
	لَبَاسٌ
	لَبَنٌ
	نَبِيلٌ
	ذَيْلٌ
	جَمَالٌ

Ўнинчи дарс Ми:мун

م	Алоҳида
—	Сўз боши
—	Сўз ўртаси
—	Сўз охири
	مَمِّ
	مِلْحٌ

	مَلَاحٌ
	رَمْحٌ
	حَرَامٌ
	مِمْسَحَةٌ

Hy:нун

ن	Алоҳида
ـ	Сўз боши
ـ	Сўз ўртаси
ـ	Сўз охирни
	نَنْ
	نَاظِمٌ
	عِنْبٌ
	جِبْنٌ
	جَبَانٌ
	مَمْنُونٌ

Ba:вун

و	Алоҳида
و	Сўз боши
ـ	Сўз ўртаси
ـ	Сўз охирни
	وَوْ
	وِسَادَةٌ
	بَالوْنٌ
	ثُوبٌ

	حَرْوٌ
	دَلْوٌ

Ҳа:ун

◦	Алоҳида
هـ	Сўз боши
ـهـ	Сўз ўртаси
ـهـ	Сўз охирни
	هـهـ
	هـرم
	هـلـل
	مـهـلـة
	جـبـاهـ
	مـهـرـ

Ўн биринчи дарс
Йа:ун

يـ	Алоҳида
ـيـ	Сўз боши
ــيـ	Сўз ўртаси
ـــيـ	Сўз охирни
	يـسـيـ
	يـدـ
	عـيـنـ
	ذـكـيـ
	سـيـدـ

“Та:ун” марбута

ة	Алоҳида
-	Сўз боши
-	Сўз ўртаси
ة	Сўз охирни
	نَافِذَةً
	حَدِيقَةً
	عُطْلَةً
	سَعِيدَةً
	سَيَّارَةً

Али:ф максурा

ى	Алоҳида
-	Сўз боши
-	Сўз ўртаси
ى	Сўз охирни
	بُشْرَى
	مُسْتَشْفَى
	كُبْرَى
	ذِكْرَى
	صُورَى

Ўн иккинчи дарс

1-машқ: Талаффуз қилинг.

الْحُرُوفُ الْمَضْمُوَمَةُ

بُدْرَ بُعْثَ تُرِكَ تُبِعَ ثُقِبَ جُمِعَ جُعِلَ جُرِحَ حُزْمَ حُمِلَ حُبْزَ خُزْنَ

دُفَعَ دُهْنَ ذُكِرَ ذُبَحَ رُفَعَ رُزِقَ زُرَعَ حُزْنَ سُرِقَ سُمَعَ شُرِبَ شُغْلَ

الْحُرُوفُ الْمَفْتُوحَةُ

دَرَسَ دَرَجَ رَزَقَ رَزَمَ رَدَمَ رَدَفَ زَرَعَ زَرَدَ وَزَنَ وَزَرَ وَرَدَ وَدَعَ
رَأْفَ رَأْسَ دَأْبَ زَأْرَ أَكَلَ رَكَلَ وَكَلَ رَكَعَ رَدَعَ رَفَعَ ذَبَحَ دَبَحَ

الْحُرُوفُ الْمَكْسُورَةُ

رَبِحَ شَيْعَ شَتَرَ فَينَ وَثَقَ غَشِيَ وَجِلَ خَجِلَ رَحِمَ ضَحِكَ سَخِرَ
سَخِطَ قَدِمَ نَدِمَ حَذِيرَ حَدِيقَ شَرِبَ فَرَحَ حَزِنَ فَرِعَ حَسِبَ نَسِيَ
* * *

Ҳаракат, танвин, сукун

Араб тилида ҳарфларнинг ўқилиши бизнинг ўзбек тилидаги каби унли ҳарфлар билан белгиланмайди, балки маҳсус беш турли аломатлар билан белгиланади. Улар дамма, фатҳа, касра, сукун, танвиндир.

Танвин сукунли нундан иборат бўлиб, исмнинг охирига қўйилади. Сукунли нун алоҳида товуш орқали билинади. Ёзувда эса кўринмайди.

Танвин уч турли бўлади:

1. Рафъ танвини; قَلْمٌ (Танвин дамма);
2. Насб танвини; قَلْمًا (Танвин фатҳа);
3. Жар танвини; قَلْمٰ (Танвин касра).

Булардан аввалгиси قَلْمُنْ, иккинчиси قَلْمَنْ учинчиси قَلْمِنْ кўринишида бўлади. Лекин бу тарзда ёзиш мумкин эмас.

Араб алифбосидаги ҳарфлар баёни

(Алифун) – араб алифбосининг биринчи ҳарфи бўлиб, бу ҳарфнинг ёзувдаги вазифаси, унинг олдидағи, устидаги ёки остидаги белги ва ҳаракатларга боғлик бўлади.

Алиф ҳамза ⸚ ёки мадга ~ га таянч бўлиши мумкин. Ўзи алоҳида бир товушни билдирамайди.

Алиф “а” ҳарфи икки кўринишлайдир. Ёзувда (Алиф) ўзидан кейинги ҳарфга бирикмай, яъни уланмасдан ёзилади, лекин ўзидан аввалги ҳарфга уланиши мумкин.

алоҳида	охири	ўрта	боши
ا	ـ	ـ	أ
رُوَيْدًا	عَصًى	كِتَابٌ	أَسَدٌ
аста-секин	хасса	китоб	арслон, шер

Ёдлаш учун қўшимча луғатлар:

آجُر	إِبْنٌ	إِبْرَةٌ	أَرْضٌ	أُذْنٌ
фишт	ўғил	нина	ер	кулок

1. Қуйидаги ҳарфлардан сўз тузинг.

ض-ا-ر :	●	ن-ا-ذ :	●
د-ا-س :	●	ة-ا-ب-ر:	●
ع-ا-ص :	●	ن-ب-ا :	●
ب-ا-ك-ت:	●	ر-ج-ا :	●

2. Қуйидаги сўзларни араб тилида ёзинг.

• ўғил: _____	• қулоқ: _____
• ер: _____	• нина: _____
	• фишт: _____

(Баун) – араб алифбосининг иккинчи ҳарфи бўлиб, у ўзбек тилидаги “б” каби талаффуз қилинади.

Махражи – икки лаб бир-бирига ёпишади, жарангли товуш. Ёзувда (Ба) ب ҳарфи ўзидан аввалги ва кейинги ҳарфларга қўл беради яхни бирикиб ёзилади.

(Ба) ب ҳарфи тўрт хил кўринишда ёзилади.

алоҳида	охири	ўрта	боши
б	ب	ب	ب
китаб	مکتب	سُورَة	بِطْحٌ
китоб	стол	доска	тарвуз

Ёдлаш учун қўшимча луғатлар:

бетн	بَصَلٌ	بَحْرٌ	بَعَاءُ	بَاصُ
корин	پиёз	денгиз	тўти	автобус

1. Қуйидаги ҳарфлардан сўз тузинг.

_____ : ب-ت-م-ك :	● ص-ب-ا :
_____ : خ-ي-ب-ط :	● ح-ب-ر :
_____ : ب-ا-ك-ت :	● ض-ا-ر :
_____ : ر-ة-س-ب-و :	● ل-ص-ب :
_____ : ئ-ا-غ-ب-ب :	● ن-ب-ط :

2. Қуйидаги сўзларни араб тилида ёзинг.

• нина: _____	• қорин: _____
• қулок: _____	• денгиз: _____
• фишт: _____	• пиёз: _____
• ўғил: _____	• автобус: _____
• ер: _____	• тўти: _____

3. Қуйидаги сўзларни ўзбек тилига таржима қилинг:

بِطْحٌ:	●	أَسَدٌ:	●
سُبُورَةٌ:	●	كِتَابٌ:	●
مَكْتُبٌ:	●	عَصَمًا:	●
كِتَابٌ:	●	رُوَيْدًا:	●

ت

(Таун) – араб алифбосининг учинчи ҳарфи бўлиб, у ўзбек тилидаги “т” каби талаффуз қилинади.

Махражи – тил учи ва олдинги икки тиш туби яъни тагида.

(Та) ت танглайнинг олдидан, тишнинг орқасидан чиқадиган жарангсиз ҳарфdir. Ёзувда ўзидан олдинги ва кейинги ҳарфларга уланади.

(Та) ت ҳарфи тўрт хил кўринишли ҳарф ҳисобланади.

алоҳида	охири	ўрта	Боши
ت	ت	تـ	تـ
خُضْرَوَاتُ	طَسْتُ	مِفْتَاحٌ	تِمْسَاحٌ
кўкатлар	тоғора	калит	тимсоҳ

Муннас (женской род)да ишлатиладиган “те” ҳарфи

ة	ةـ
زَهْرَةٌ	مِكْنَسَةٌ
гул-чечак	супурги

Ёдлаш учун қўшимча луғатлар:

لُوتُ	تَلْمِيذٌ	تُفَاحٌ	تُرَابٌ	تَيْنٌ
тут	ўкувчи	олма	тупроқ	Анжир

1. Қуйидаги ҳарфлардан сўз тузинг.

ذ-ل-ي-ت-م-: ● ح-ت-ف-ا: ●

س-ا-ح-ت-م:	●	ب-ر-ا-ت:	●
ا-ت-خ-و-ض-ر:	●	ن-ي-ت:	●
ة-ك-م-س-ن:	●	و-ت-ت:	●
ة-ر-ز-ه:	●	ح-ت-م-ا-ف:	●

2. Қуидаги сўзларни араб тилида ёзинг.

• денгиз:	_____	• супурги:	_____
• тўти:	_____	• тупроқ:	_____
• қорин:	_____	• анжир:	_____
• гул:	_____	• ўқувчи:	_____
• калит:	_____	• тут:	_____
• ТИМСОҲ:	_____	• олма:	_____
• автобус:	_____	• пиёз:	_____

3. Қуидаги сўзларни ўзбек тилига таржима қилинг:

• تُرَابُ:	_____	• تِمْسَاحٌ:	_____
• ثُفَّاحٌ:	_____	• مِفْتَاحٌ:	_____
• تِلْمِيذٌ:	_____	• طَسْتٌ:	_____
• ثُوتُ:	_____	• خُضْرَوَاتُ:	_____

ث

(Саун) – араб алифбосининг тўртинчи ҳарфи бўлиб, ўзбек тилида унинг ўхشاши йўқ.

Махражи – олдинги икки устки тишлар ораси ва тилнинг икки тарафи. Жарангиз ва бироз шовқинли, шу билан бирга танглай олди сирғалувчиси ҳам. Унинг талаффуз қилиниши тили бироз чучукларга яқиндир. Тепа ва пастки тишлар ўртасига тилнинг учини жойлаш ва тепа қисмига жипслаштириб, “Са” ө ч куч билан талаффуз қилинади.

(Ca) ث ҳарфи ёзилишда ўзидан олдинги ва кейинги ҳарфларга уланадиган ҳарфлардан бири.

(Ca) ث ҳарфи тўрт хил кўринишли ҳарфdir.

алоҳида	охири	ўрта	Боши
ث	ث	ث	ث
مِحْرَاثٌ	مُثْلٌ	مِثْقَبٌ	ثَعْلَبٌ
омоч	учбурчак	парма	тулки

Ёдлаш учун қўшимча луғатлар:

ثوب	ثور	ثلاثة	ثقيل	ثعبان
-----	-----	-------	------	-------

кийим	буқа	музлатгич	оғир	илон
-------	------	-----------	------	------

1. Қуйидаги ҳарфлардан сўз тузинг.

_____ ر-ث-و: ●	_____ ب-ث-ل-ع: ●
_____ ب-و-ث: ●	_____ ح-ر-ا-ث-م: ●
_____ ث-ث-ل-م: ●	_____ ب-ق-ث-م: ●
_____ ل-ا-ج-ث-ة: ●	_____ ق-ي-ل-ث: ●
_____ ث-م-ق-ب: ●	_____ ا-ن-ب-ث-ع: ●

2. Қуйидаги сўзларни араб тилида ёзинг.

● оғир: _____	● кийим: _____
● денгиз: _____	● тупроқ: _____
● тўти: _____	● буқа: _____
● илон: _____	● ўқувчи: _____
● гул: _____	● музлатгич: _____
● калит: _____	● олма: _____
● автобус: _____	● тимсоҳ: _____

3. Қуйидаги сўзларни ўзбек тилига таржима қилинг:

_____ ثَعْلَبٌ: ●	_____ تِمسَاحٌ: ●
_____ مِثْقَبٌ: ●	_____ ثُفَاحٌ: ●

تَلْمِيذٌ ● : تَلْمِيذٌ

ثُوْتٌ ● : ثُوْتٌ

مُثْلِثٌ ● : مُثْلِثٌ

مِهْرَاثٌ ● : مِهْرَاثٌ

ج

(Жимун) – араб алифбосининг бешинчи ҳарфи бўлиб, у ўзбек тилидаги “ж” ҳарфи каби талаффуз қилинади.

Махражи – тилнинг ўртаси ва унинг рўпарасидаги танглай. Шовқинли товуш ва жарангли тил олди ундоши.

(Жим) ج ҳарфи ёзувда ўзидан олдинги ва кейинги ҳарфларга бирикади. Сўз охирида ёки алоҳида ёзганимизда бу ҳарфнинг пастки қисми сатр чизигидан тушириб ёзилади.

(Жим) ج ҳарфи тўрт хил кўринишни бўлади.

Алоҳида	охири	ўрта	Боши
ج	ج	ج	ج
دَجَاجُ	ضَحِيجُ	حَجَرٌ	حَزْرٌ
товуқ	шовқин	тош	сабзи

Ёдлаш учун қўшимча луғатлар:

جَدْوَلٌ	جِدَارٌ	جَدٌ	جُبْنٌ	جَبَلٌ
сой	девор	бува	пишлок	тоғ

1. Қуйидаги ҳарфлардан сўз тузинг.

ر-ج-د-ا:	ر-ج-د-ا: ●	ز-ر-ج: ●
و-ج-د-ل:	و-ج-د-ل: ●	ج-ج-ي-ض: ●
ر-ج-ح:	ر-ج-ح: ●	ل-ج-ب: ●
ح-ر-ا-ث-م:	ح-ر-ا-ث-م: ●	ن-ج-ب: ●
ب-ق-ث-م:	ب-ق-ث-م: ●	د-ج: ●

2. Қуйидаги сўзларни араб тилида ёзинг.

• буқа: _____

• тоғ: _____

• бува: _____

• сой: _____

- тўти: _____
- илон: _____
- девор: _____
- калит: _____

- музлатгич: _____
- олма: _____
- пишлок: _____
- денгиз: _____

3. Нуқталар ўрнига мос ҳарфни қўйинг.

• ب...ل	• تلیم...	• جیج...
• ب...ن	• ترا...	• مثل...
• ب...ر	• بـ...یخ	• محرا...
• ا...ن	• سـ...رة	• علب...

4. Қўйидаги сўзларни ўзбек тилига таржима қилинг:

جزر: _____ •
حَجَرٌ: _____ •
ضَجِيجٌ: _____ •
ذَجَاجٌ: _____ •

شَعْلَبٌ: _____ •
مِثْقَبٌ: _____ •
مُثْلَثٌ: _____ •
مِحْرَاثٌ: _____ •

ح

(Хаун) – араб алифбосининг олтинчи ҳарфи бўлиб, ўзбек тилида унинг ўхشاши йўқ.

Махражи – халқум ўртаси. Жарангиз ундош ҳамда сирғалувчи ва шовқинли.

(Ха) ح ҳарфи ёзувда ўзидан олдинги ва кейинги ҳарфларга қўл беради. Бу ҳарф ҳам (Жим) ج каби алоҳида ёки сўзнинг охирида ёзилганда пастки қисми сатр чизиги тагига туширилиб ёзилади.

(Ха) ح ҳарфи тўрт хил кўринишли бўлади.

алоҳида

охири

ўрта

боши

ح	ح	حـ	حـ
مِصْبَاحٌ	رُمْحٌ	نَحْلَةٌ	حُوتٌ
қандил, чирок	найза	асалари	кит

Ёдлаш учун қўшимча луғатлар:

حَقِيقَةٌ	حِذَاءُ	حَدِيدٌ	حَجَرٌ	حَبْلٌ
чемадон	пойабзal	темир	тош	арқон

Топшириқлар:

1. Қуйидаги ҳарфлардан сўз тузинг.

ت-ح-و	●	د-ي-ح-د:	●
ح-ر-م	●	ة-ل-ن-ح:	●
ح-ص-م-ب-ا:	●	ء-ا-ح-ذ:	●
ح-ر-ا-ث-م:	●	ق-ي-ب-ح-ة:	●
ر-ج-ح:	●	ب-ح-ل:	●

2. Қуйидаги сўзларни араб тилида ёзинг.

• темир:	• тоғ:
• денгиз:	• сой:
• тош:	• чамадон:
• илон:	• пойабзal:
• арқон:	• музлатгич:
• чирок:	• олма:

3. Нуқталар ўрнига мос ҳарфни қўйинг.

ب...ل	●	تَلْمِي...	●	جَر...	●
ب...ل	●	تَرَا...	●	مَث...	●
م...باج	●	بَيْخ...	●	ذَاء...	●
ق...قىي	●	سَبّرَة	●	عل...	●

4. Қуйидаги сўзларни ўзбек тилига таржима қилинг:

مُثْلَثٌ:	●	حُوتٌ:	●
مِحْرَاثٌ:	●	نَحْلَةٌ:	●
جَزَرٌ:	●	رُمْحٌ:	●
ضَجِيجٌ:	●	مِصْبَاحٌ:	●
دَجَاجٌ:	●	مِثْقَبٌ:	●

خ

(Хаун) – араб алифбосининг еттинчи ҳарфи бўлиб, ўзбек тилидаги “x” каби талаффуз қилинади.

Махражи – халқумнинг энг юқори қисми. Жарангиз ва шовқинли чуқур танглайни орқасидан товуш чиқади.

(Ха) خ ҳарфи ёзувда ўзидан олдинги ва кейинги ҳарфларга қўшилиб ёзиладиган ҳарфлардан бири. Бу ҳарф ҳам (Жим) ج ва (Ха) خ ҳарфлари каби алоҳида ёки сўз охирида ёзилганда сатр остига туширилиб ёзилади.

(Ха) خ ҳарфи тўрт хил кўринишли ҳарфлардан биридир.

алоҳида	охири	ўрта	боши
خ	خ	خ	خ
طَبَّاخٌ	شَيْخٌ	مِحْرَزٌ	خَرِيطَةٌ
ошпаз	қария	бигиз	харита

Ёдлаш учун қўшимча луғатлар:

خَيْطٌ	خَائِمٌ	خَرُوفٌ	خَرِيطَةٌ	خُبْزٌ
ип	узук	қўзичок	карта	нон

1. Қуйидаги ҳарфлардан сўз тузинг.

ف-و-خ-ر:	●	د-ي-ح-د:	●
ي-خ-ط:	●	ة-خ-ي-ر-ط:	●

ح-ص-م-ب-ا:	●	ا-خ-م-ت:	●
ز-خ-ب:	●	ت-ح-و:	●
ي-خ-ش:	●	خ-ط-ا-ب:	●

2. Қуидаги сұзларни араб тилида ёзинг.

- темир:_____
 - узук:_____
 - ип:_____
 - илон:_____
 - арқон:_____
 - чирок:_____
 - харита:_____
 - нон:_____
 - чамадон:_____
 - қария:_____
 - музлатгич:_____
 - ошпаз:_____

3. Нуқталар үрнига мос ҳарфни қўйинг.

● ... خبـ	● ... تلميـ	● ... جـر
● ... بـل	● ... سـريطة	● ... مـثلـ
● ... باـحـ	● ... سـيـخـ	● ... سـيـاخـ
● ... قـيـةـ	● ... سـاتـمـ	● ... سـعـلـ

4. Қуйидаги сўзларни ўзбек тилига таржима қилинг:

حرَيطةٌ:	●	رُمْحٌ:	●
مِخْرَزٌ:	●	مِصْبَاحٌ:	●
شَيْخٌ:	●	مِثْقَبٌ:	●
طَبَّاخٌ:	●	مُثْلَثٌ:	●

۲

(Далун) – араб алифбосининг саккизинчи ҳарфи бўлиб, у ўзбек тилидаги “д” га ўхшаш бўлиб жаранглидир.

Махражи – тил учи ва олдинги икки тепа тишнинг туби. Бу ҳарф танглай олди товуши, тиш ортида талаффуз қилинади.

(Дал) › ҳарфи ёзувда ўзидан кейинги ҳарфга уланмайдиган олти ҳарфдан бири.

(Дал) ۷ ҳарфи икки хил кўринишилдири.

алоҳида	оҳири	ўрта	боши
د	د	د	د
دُدْ	بَدْ	قِدْر	دَلْوُ
қурт	کُل	қозон	челак

Ёдлаш учун қўшимча луғатлар:

دواء	دُكَانُ	ديك	دَجَاجَةٌ	دُبٌ
дори	دُوكُون	хўroz	товук	айик

1. Қуйидаги ҳарфлардан сўз тузинг.

ت-ح-و	●	د-ي-ح-د:	●
ن-ا-ك-د:	●	ي-د-ك:	●
ح-ص-م-ب-ا:	●	و-د-ل:	●
ء-د-و-ا:	●	ي-خ-ط:	●
ة-ج-ج-د-ا:	●	ر-د-ق:	●

2. Қуйидаги сўзларни араб тилида ёзинг.

• қозон:	• товук:
• узук:	• қозон:
• ип:	• айик:
• дори:	• қария:
• дўкон:	• челак:
• қўл:	• ошпаз:

3. Нуқталар ўрнига мос ҳарфни қўйинг.

ب...یخ	●	ع...علب	●	ج...جر	●
س...اتم	●	ل...لمی	●	مث...ل	●
ح...حب	●	ر...ربیطة	●	س...باخ	●

—قيبة... •

• م—... باح

• بـل ...

4. Қуйидаги сўзларни ўзбек тилига таржима қилинг:

خَرِيطةٌ: •

رُمْحٌ: •

مِخْرَجٌ: •

مِصْبَاحٌ: •

شَيْخٌ: •

مِشْقَبٌ: •

طَبَّاخٌ: •

مُشَّلَّثٌ: •

ذ

(Залун) – араб алифбосининг тўкқизинчи ҳарфи бўлиб, унинг товуши ўзбек тилида йўқ.

Махражи – тилнинг икки тарафи ва олдинги икки устки тишлар ораси. У танглай олди сирғалувчиси, жарангли ва шовқинли.

(Зал) ذ ҳарфини тўғри талаффуз қилиш учун тилни “Ca” ۋ ҳарфининг талаффузи каби бўлиши талаб этилади. Ягона фарқ – товушнинг иштироки.

(Зал) ذ ҳарфи ёзувда ўзидан кейинги ҳарфга уланмайдиган олти ҳарфдан биридир.

(Зал) ذ ҳарфи икки хил кўринишли ҳарф ҳисобланади.

алоҳида**охири****ўрта****боши**

ذ

ذ

ذ

ذ

مُشْعَوْذٌ

فَخْذٌ

نَافِذَةٌ

ذْبٌ

масхарабоз

сон

дераза

бўри

Ёдлаш учун қўшимча луғатлар:

ذَيْلٌ

ذِرَاعٌ

ذُرَةٌ

ذَهَبٌ

ذِبَابَةٌ

дум

тирсак

жўхори

олтин

пашша

1. Қуйидаги ҳарфлардан сўз тузинг.

— وـ دـ لـ : •

— ةـ ذـ رـ : •

— هـ ذـ بـ : •

— ذـ فـ خـ : •

ذ-ل-ي: ● ر-د-ق: ●
 ا-ن-ذ-ف-ة: ● ئ-ب-ب-ا-ذ: ●
 و-ش-م-ع-ذ: ● ع-ذ-ا-ر: ●

2. Қуйидаги сўзларни араб тилида ёзинг.

- паша: _____
- узук: _____
- дум: _____
- тирсак: _____
- дўкон: _____
- олтин: _____
- товук: _____
- жўхор: _____
- айик: _____
- бўри: _____
- дераза: _____
- ошпаз: _____

3. Нуқталар ўрнига мос ҳарфни қўйинг.

ح...ب	●	تلمي...	●	ذ...ب	●
مث...ل	●	راع...	●	مث...ل	●
م...ب	●	سيخ...	●	باخ	●
ناف...ة	●	بابه...	●	فحـ...ة	●

4. Қуйидаги сўзларни ўзбек тилига таржима қилинг:

ذرة:	●	نافذة:	●
شيخ:	●	فخذ:	●
ذيل:	●	ذبابة:	●
ذهب:	●	ذراع:	●
طباخ:	●	خريطه:	●

ر

(Раун) – араб алифбосининг ўнинчи ҳарфи бўлиб, биз ўрганаётган араб тилида ягона титровчи ҳарф саналади. Талаффузи ўзбек тилидаги “р” га ўхшаш, бироқ араб тилидаги (Ra) ر ҳарфи қаттикроқ ва тил учи титраш билан фарқланади.

Махражи – тил учи ва қисман тил ўртаси. Қаттиқ танглайга урилиб чиқади.

(Pa) , ҳарфи ўзидан кейинги ҳарфга бирикмай ёзиладиган олти ҳарфдан биридир. Ёзилиши сатр устидан бошланиб, сатр остида тугайди. (Pa) , ҳарфи икки хил кўринишда бўлади.

алоҳида	оҳири	ўрта	боши
ر	ر	ر	ر
حَمَارٌ	نَسْرٌ	كُرْةٌ	رَأْسٌ
эшак	бургут	тўп	бош

Ёдлаш учун қўшимча луғатлар:

رَجِيْصُ	رُكْبَةٌ	رَأْيَةً / عَلَمٌ	رَمْلٌ	رِجْلٌ
арzon	тизза	байроқ	кум	оёқ

1. Қуйидаги ҳарфлардан сўз тузинг.

س-ا-ر:	●	ة-ذ-ر:	●
ع-ذ-ا-ر:	●	ذ-ف-خ:	●
ج-ل-ر:	●	ة-ك-ر:	●
ا-ن-ذ-ف-ة:	●	ه-ذ-ب:	●
ل-ر-م:	●	ص-ي-ر-خ:	●

2. Қуйидаги сўзларни араб тилида ёзинг.

• паша:	_____	• товук:	_____
• бош:	_____	• жўхори:	_____
• дум:	_____	• қум:	_____
• капток:	_____	• бургут:	_____
• арzon:	_____	• дераза:	_____
• олтин:	_____	• эшак:	_____

3. Нуқталар ўрнига мос ҳарфни қўйинг.

بَاخ... ● ...مَثَلٌ ● ...ذَبَابٌ ●

ر...ل	●	ب...يَخ	●	رَحِيْ... ●
م...بَاح	●	كَر... ●		تَلْمِيْ... ●
ناف...ة	●	خَب... ●		نَّسَر

4. Қуйидаги сўзларни ўзбек тилига таржима қилинг:

خَرِيْطَة:	●	رَأْسُ:	●
ذَرَّة:	●	نَافِذَة:	●
حَمَارُ:	●	كُرَّة:	●
رَجُلُ:	●	فَخِذُ:	●
ذَيْلُ:	●	نَسَرُ:	●
رُكْبَة:	●	ذَبَابَة:	●
حِمَارُ:	●	ذَرَاعُ:	●

5. "ذ" ҳарфи қанташган 5 та сўз ёзинг:

_____ ‘ _____ ‘ _____ ‘ _____ ‘ _____

6. "ر" ҳарфи қанташган 5 та сўз ёзинг:

_____ ‘ _____ ‘ _____ ‘ _____ ‘ _____

ز

(Заун) ز – араб алифбосининг ўн биринчи ҳарфи бўлиб, ўзбек тилидаги “з” каби талаффуз этилади.

(За ёки Зай) жарангли ундош ва шовқинли товушдир.

Махражи – тил учи ва олдинги икки юқори ҳамда пастки тишлар ораси.

(За ёки Зай) ز ҳарфи ҳам ўзидан кейинги ҳарфга уланмайдиган олти ҳарфнинг биридир. У ёзувда сатр устида бошланиб, сатр остида тугайди.

(За ёки Зай) ҳарфи икки хил кўринишилидир.

алоҳида	оҳири	ўрта	боши
з	ز	ز	ز
қағаз	خُبْر	حَرْز	زَرَافَة
кўлқоп	нон	сабзи	жирафа

Ёдлаш учун қўшимча луғатлар:

رَيْتُ	رُبَدَةُ	زَبِيبُ	زَيْتُونُ	زَرْ
ёф	сариёғ	майиз	зайтун	тугма

1. Куйидаги ҳарфлардан сўз тузинг.

- س-ا-ر: ● س-ا-ر: ●
- ز-خ-ب: ● ز-خ-ب: ●
- ج-ل-ر: ● ج-ل-ر: ●
- ز-ج-ر: ● ز-ج-ر: ●
- ة-ف-ز-ر-ا: ● ة-ف-ز-ر-ا: ●
- ي-و-ت-ز-ن: ● ي-و-ت-ز-ن: ●
- ب-ب-ي-ز: ● ب-ب-ي-ز: ●
- ة-ك-ر: ● ة-ك-ر: ●
- ي-ز-ت: ● ي-ز-ت: ●
- ة-ز-ب-د: ● ة-ز-ب-د: ●

2. Куйидаги сўзларни араб тилида ёзинг.

- жирафа: _____
- бош: _____
- нон: _____
- капток: _____
- арzon: _____
- тугма: _____
- майиз: _____
- зайтун: _____
- қум: _____
- ёғ: _____
- дераза: _____
- сабзи: _____

3. Нуқталар ўрнига мос ҳарфни қўйинг.

ز...رفة	ب...بدة	ز...ب
ر...ل	ن...نر	زيت...ن
م...باح	ب...بر	باخ
ناف...ة	ك...كر	رخي...ه

4. Куйидаги сўзларни ўзбек тилига таржима қилинг:

ذراعٌ:	●	رأسٌ:	●
خريطة:	●	زَرَافَة:	●
خبزٌ:	●	نَافِذَة:	●
ذرّة:	●	كُرَة:	●
حِمارٌ:	●	جَرْزٌ:	●
رَجُلٌ:	●	فَحْدٌ:	●
ذيلٌ:	●	نَسْرٌ:	●
ركبةٌ:	●	قَفَارٌ:	●
حِمارٌ:	●	ذبابةٌ:	●

5. "ب" ҳарфи қанташган 5 та сўз ёзинг:

_____، _____، _____، _____، _____

6. "ح" ҳарфи қанташган 5 та сўз ёзинг:

_____، _____، _____، _____، _____

س

(Синун) – араб алифбосининг ўн иккинчи ҳарфи бўлиб, ўзбек тилидаги “с” ҳарфи товуши каби талаффуз қилинади.

Махражи – тил учи хамда олдинги икки юқори ва остки тишлар ораси. Жарангиз ундош.

(Син) س ҳарфи ёзувда ўзидан олдинги ва кейинги ҳарфга уланадиган ҳарфлардан хисобланади. Алоҳида ёки сўз охирида ёзилганда унинг пастки қисми сатрдан тушириб ёзилади.

(Син) س ҳарфи тўрт хил кўринишда ёзилади.

алоҳида	охирি	ўрта	боши
س	سـ	ـسـ	ـسـ
فـاسـ	شـمسـ	مـسـمـاـرـ	سـمـاـعـةـ

болта

қүёш

МИХ

стетоскоп

Ёдлаш учун қўшимча луғатлар:

سُلْمٌ

سِنْ

سَرِيرٌ

سُورٌ

سُوقٌ

зина

тиш

каравот

тўсиқ

бозор

1. Қуйидаги ҳарфлардан сўз тузинг.

و-س-ر: ●

ر-ر-س-ي: ●

م-ل-س: ●

ب-ب-ي-ز: ●

ج-ل-ر: ●

ق-س-و: ●

م-م-ا-س-ر: ●

ي-ز-ت: ●

ة-ف-ز-ر-ا: ●

ة-ع-ا-س-م: ●

2. Қуйидаги сўзларни араб тилида ёзинг.

• зина: _____

• қүёш: _____

• бош: _____

• бозор: _____

• тиш: _____

• қум: _____

• капток: _____

• appa: _____

• крават: _____

• кубок: _____

• тўсиқ: _____

• фонендоископ: _____

3. Нуқталар ўрнига мос ҳарфни қўйинг.

• ف...س ●

بَدَة... س ●

م... سَمَار ●

• ر...ل ●

شَم... ن ●

زِيت... ز ●

• م... باح ●

سَمَّا... تة ●

سِر... سر ●

• س...ق ●

كَر... ك ●

رخِي... ر ●

4. Қуйидаги сўзларни ўзбек тилига таржима қилинг:

• رَأْسٌ: _____

• مِسْمَارٌ: _____

• سَمَّاعَةٌ: _____

• نَافِذَةٌ: _____

• جَرَرٌ: _____

• شَمْسٌ: _____

سِنْ:	●	زَرَافَةٌ:	●
خُبْزٌ:	●	كُرَةٌ:	●
سُوقٌ:	●	فَاسٌ:	●
سَرِيرٌ:	●	فَخِذٌ:	●
رِجْلٌ:	●	نَسْرٌ:	●
سُورٌ:	●	قَفَارٌ:	●
سُلْمٌ:	●	ذَبَابَةٌ:	●
حِمَارٌ:	●	ذِرَاعٌ:	●

5. "س" ҳарфи қанташган 5 та сўз ёзинг:

_____ ‘ _____ ‘ _____ ‘ _____ ‘ _____

6. "ژ" ҳарфи қанташган 5 та сўз ёзинг:

_____ ‘ _____ ‘ _____ ‘ _____ ‘ _____

ش

(Шинун) – араб алифбосининг ўн учинчи ҳарфи бўлиб, ўзбек тилидаги “ш” товуши каби талаффуз этилади.

(Шин) ش жарангли ва шовқинли ундош.

Махражи – тил ўртаси.

(Шин) ش ҳарфи ўзидан олдинги ва кейинги ҳарфларга бирикиши мумкин бўлган ҳарфлардан бўлиб, алоҳида ёки сўз охирида ёзилганда, унинг пастки қисми сатрдан тушириб ёзилади.

(Шин) ش ҳарфи тўрт хил кўринишда бўлади.

алоҳида	охирি	ўрта	боши
ش	ش	ش	ش
فرَاشْ	رِيشْ	مِشْبَكْ	شَمَامْ
тўшак	пат	қисқич	қовун

Ёдлаш учун қўшимча луғатлар:

شَدِيدٌ	شَمْعُ	شَعْرٌ	شُرْفَةٌ	شَارِبٌ
қаттиқ	шам	соch	балкон	мўйлов

1. Қуйидаги ҳарфлардан сўз тузинг.

ش-ب-م-ك:	●	م-ا-م-ش:	●
ا-ر-ف-ش:	●	ا-ر-ش-ب:	●
و-س-ر:	●	ي-ش-ر:	●
م-ل-س:	●	ق-س-و:	●
ع-م-ش:	●	ع-ش-ر:	●
ج-ل-ر:	●	ة-ف-ر-ش:	●
د-د-ش-ي:	●	ة-ع-ا-س-م:	●

2. Қуйидаги сўзларни араб тилида ёзинг.

• қовун:	• шам:
• бош:	• бозор:
• қисқич:	• балкон:
• каптоқ:	• соch:
• перо:	• мўйлов:
• тўсик:	• қаттиқ:
•	•

3. Нуқталар ўрнига мос ҳарфни қўйинг.

شَرْفٌ...ر	رِ...شُ	شَرْفَةٌ...ش
شَمْعٌ...م	فِرَّشُ	شَمْعٌ...ف
شَدِيدٌ...د	شَابٌ	شَمَّا...ش
شُرْفَةٌ...ف	شُرْفَةٌ...ش	مِشْنَةٌ...ل

4. Қуидаги сўзларни ўзбек тилига таржима қилинг:

مِشْبَكٌ:	●	خُبْرٌ:	●
رِيشٌ:	●	سُوقٌ:	●
فِرَاشٌ:	●	سَرِيرٌ:	●
شَارِبٌ:	●	رِجْلٌ:	●
شُرْفَةٌ:	●	سُورٌ:	●
شَعْرٌ:	●	سُلْمٌ:	●
شَمْعٌ:	●	حِمَارٌ:	●
شَدِيدٌ:	●	شَمَامٌ:	●

5. "ج" ҳарфи қанташган 5 та сўз ёзинг:

_____ ‘ _____ ‘ _____ ‘ _____ ‘ _____

6. "ش" ҳарфи қанташган 5 та сўз ёзинг:

_____ ‘ _____ ‘ _____ ‘ _____ ‘ _____

ص

(Содун) – араб алифбосининг ўн тўртинчи ҳарфи бўлиб, ўзбек тилида бу ҳарфнинг ўхшаси йўқдир.

Талаффуз этилишида тил учи пастки тиш тизмасининг ички томонига бир оз тегиб туради. Тилнинг ўртаси қаттиқ танглайга қараб кўтарилади ва ҳаво ўтиши учун тор тирқиши ҳосил қилинади. Аъзоларнинг ана шундай ҳолатида ҳаво сирғалиб “Сод” ص ҳарфи талаффуз қилинади.

Махражи – тилнинг учи ва олдинги икки тиш туби.

(Сод) ص ҳарфи танглай олдида талаффуз қилинувчи, тиш орти сирғалувчиси, жарангли ва шовқинли ундошдир.

(Сод) ص ҳарфи ёзувда ўзидан олдинги ва кейинги ҳарфларга уланадиган ҳарфлар сарасидан. Ёзувда алоҳида ё сўз охирида ёзилганда унинг пастки қисми сатрдан туширилиб ёзилади.

(Сод) ص ҳарфи тўрт хил кўринишдаги ҳарф.

алоҳида	охири	ўрта	боши
ص	ص	ص	ص
إِحَاصٌ	قَفْصٌ	قَصْرٌ	صَابُونْ
НОК	қафас	қаср	совун

Ёдлаш учун қўшимча луғатлар:

صُوفُ	صَوْتٌ	صَغِيرٌ	صَعْبٌ	صَبَاحٌ
жун	ОВОЗ	КИЧИК	ҚИЙИН	ТОНГ

1. Қуйидаги ҳарфлардан сўз тузинг.

ع-ب-ص:	●	م-ا-م-ش:	●
ا-ر-ف-ش:	●	ا-ص-و-ب-ن:	●
ر-غ-ي-ص:	●	ص-ق-ر:	●
م-ل-س:	●	ص-ق-ف:	●
ت-ص-و:	●	ع-ش-ر:	●
ج-ل-ر:	●	ا-ب-ح-ص:	●
و-ف-ص:	●	ة-ع-ا-س-م:	●

2. Қуйидаги сўзларни араб тилида ёзинг.

• қийин:	• жун:
• бош:	• бозор:
• тонг:	• овоз:
• қафас:	• соч:
• совун:	• кичик:
• қаср:	• қаттиқ:

3. Нуқталар ўрнига мос ҳарфни қўйинг.

● ...وت	● ...باج	● ...رفـ
● شـ...رـ	● ...عب	● ...أبـونـ
● صـ...فـ	● رـ...شـ	● قـ...رـ
● شـدـيـهـ ...	● صـ...ميرـ	● قـفـ ...
	● شـا...بـ	● شـ...رـ

4. Қуйидаги сўзларни ўзбек тилига таржима қилинг:

صُوفٌ:	●	خِبْرٌ:	●
صَبَاحٌ:	●	سُوقٌ:	●
صَعْبٌ:	●	سَرِيرٌ:	●
صَغِيرٌ:	●	رِجْلٌ:	●
صَوْتٌ:	●	سُورٌ:	●
صَابُونٌ:	●	سُلْمٌ:	●
قَصْرٌ:	●	حِمَارٌ:	●
فَقَصٌّ:	●	شَمَامٌ:	●

5. "ش" ҳарфи қанташган 5 та сүз ёзинг:

_____ ‘ _____ ‘ _____ ‘ _____ ‘ _____

6. "خ" ҳарфи қанташган 5 та сўз ёзинг:

_____ ‘ _____ ‘ _____ ‘ _____ ‘ _____

1. Диктант.

خِبْر، سُوق، سَرِير، رِجْل، سُور، سُلْم، حِمَار، شَمَام، مِشْبَك، رِيش، فِراش، شَارِب، شُرْفَة،
شَعْر، شَمْع، شَدِيدٌ

ض

(Додун) – араб алифбосининг ўн бешинчи ҳарфи бўлиб, ўзбек тилида бу товуш ўхشاши йўқдир. Жарангли, шовқинли ва тиш олди портловчиси. Тил орқасини юмшоқ танглайга тақаган ҳолда талаффуз қилинади.

Махражи – тилнинг ўнг ва чап ёnlари билан остки ҳамда устки озиқ тишлар ораси.

(Дод) ض ҳарфини тилнинг ўнг томони билан талаффуз қилиш осонроқдир.

(Дод) ض ҳарфи ёзувда ўзидан олдинги ва кейинги ҳарфларга бирика олади.

алоҳида	оҳири	ўрта	боши
ض	ض	ض	ض
حَوْضُ	بِيْضُ	مِنْضَدَةٌ	ضِفْدَعُ
ховуз	тухум	столча	курбақа

Ёдлаш учун қўшимча лугатлар:

ضَيْفٌ	ضَيْقٌ	ضَابِطٌ	ضَلْعٌ	ضَعِيفٌ
мехмон	сиртлон	офицер	қовурға	кучиз

1. Қуйидаги ҳарфлардан сўз тузинг.

ع-ض-ل:	• د-ف-ض-ع:
ا-ر-ف-ش:	• ا-ص-و-ب-ن:
ا-ب-ط-ض:	• ة-د-ن-ض-م:
ع-ض-ب:	• ي-ض-ب:
ي-ف-ض:	• و-ح-ض:
ج-ل-ر:	• ا-ب-ح-ص:
و-ف-ص:	• ع-ف-ي-ض:

2. Қуйидаги сўзларни араб тилида ёзинг.

- кучиз: _____
- жун: _____

- бош: _____
- стол: _____
- қурбақа: _____
- раквина: _____
- тухум: _____
- қовурға: _____
- офицер: _____
- сиртлон: _____
- қаттиқ: _____
- меҳмон: _____

3. Нуқталар ўрнига мос ҳарфни қўйинг.

● ش...ر	● مِنْدَةٌ	● ضِلْعٌ	● سَابُونْ
● بـاـح	● بـيـهـ	● سـابـطـ	● قـرـرـ
● عـبـ	● وـوـضـ	● ضـبـ	● ضـفـ
● رـشـ	● قـفـ	● ضـفـ	● ضـيـفـ

4. Куйидаги сўзларни ўзбек тилига таржима қилинг:

● حـوـضـ:	_____	● ضـابـطـ:	_____	● حـبـزـ:	_____
● رـجـلـ:	_____	● ضـبـعـ:	_____	● سـوقـ:	_____
● سـورـ:	_____	● ضـفـدـعـ:	_____	● سـرـيرـ:	_____
● سـلـمـ:	_____	● مـنـضـدـةـ:	_____	● ضـيـفـ:	_____
● حـمـارـ:	_____	● بـيـضـ:	_____	● ضـعـفـ:	_____
				● ضـلـعـ:	_____

5. "ص" ҳарфи қанташган 5 та сўз ёзинг:

_____ ‘ _____ ‘ _____ ‘ _____ ‘ _____

6. "ض" ҳарфи қанташган 5 та сўз ёзинг:

_____ ‘ _____ ‘ _____ ‘ _____ ‘ _____

2. Диктант.

سـورـ، مـشـبـاـكـ، ضـيـفـ، ضـعـفـ، ضـبـعـ، ضـابـطـ، ضـلـعـ، ضـبـعـ، ضـفـدـعـ، مـنـضـدـةـ، بـيـضـ، حـوـضـ، رـيـشـ، فـرـاشـ.

ط

(Тоун) – араб алифбосининг ўн олтинчи ҳарфи бўлиб, ўзбек тилида бунинг ўхшаси йўқдир. У жарангиз, шовқинли ва тиш орти сирғалувчиси. Талаффузи (Дод) ҳарфи каби бўлиб, фақат жарангнинг йўқлиги билан фарқ қиласи. Тил учини танглай олдига теккизиб, тилнинг орқа томони юмшоқ танглайдан узоклашади ва ҳаво орқали шиддат билан чиқарилади. Бурун бўшлиғи йўлаги ёпиқ бўлиши керак.

Махражи – тил учи юқори олд тишлар.

(То) ط ҳарфи ёзувда ўзидан олдинги ва кейинги ҳарфларга бирика олади.

(То) ط ҳарфи тўрт хил кўринишдаги ҳарфлардан бири хисобланади.

алоҳида	оҳири	ўрта	боши
ط	ط	ط	ط
بساطٌ	مُشْطٌ	قطارٌ	طاووسٌ
гилам	тароқ	поезд	товус

Ёдлаш учун қўшимча луғатлар:

тбашир	тебиб	тийара	тифл	төвил
бўр	шифокор	самолёт	бола	узун

1. Қуйидаги ҳарфлардан сўз тузинг.

_____ ع-ض-ل:	● و-و-ا-ط-س:
_____ و-ل-ي-ط:	● ا-ص-و-ب-ن:
_____ ل-ف-ط:	● ا-ط-ق-ر:
_____ ة-ا-ر-ط-ي:	● ي-ض-ب:
_____ ب-ب-ط-ي:	● ط-م-ش:
_____ ي-ر-ا-ش-ط-ب:	● ا-ب-ح-ص:
_____ و-ف-ص:	● ا-ب-ط-س:

2. Қуидаги сўзларни араб тилида ёзинг.

- бўр: _____
- поезд: _____
- стол: _____
- гилам: _____
- товус: _____
- тарок: _____
- шифокор: _____
- самолёт: _____
- бола: _____
- офицер: _____
- узун: _____
- қаттиқ: _____

3. Нуқталар ўрнига мос ҳарфни қўйинг.

ش...ر	●	بَاشِيرُ...	●	بَيْ...	●
سَبَاح	●	سَيَارَةٌ...	●	سَوْضُ	●
عَب	●	فَلْ...	●	طَاوُسُ	●
رِشْ	●	وَيْلٌ...	●	قَارَ	●
		بَيْبَ...	●	مُشْ	●
		قَفْ...	●	بَسَاطٌ	●

4. Қуидаги сўзларни ўзбек тилига таржима қилинг:

طِفل:	●	منضدة:	●
طَوِيلُ:	●	بيض:	●
طَبِيبُ:	●	طاوسُ:	●
حَوْضُ:	●	قطار:	●
رَجُلُ:	●	مشط:	●
سُورُ:	●	بساط:	●
سُلْمُ:	●	طباشیر:	●
حِمارُ:	●	طیاره:	●

5. "ط" ҳарфи қанташган 5 та сўз ёзинг:

_____ ‘ _____ ‘ _____ ‘ _____ ‘ _____

6. "ر" ҳарфи қанташган 5 та сўз ёзинг:

_____، _____، _____، _____، _____

7. Диктант.

سُورٌ، مِشْبَكٌ، ضَيْفٌ، ضَعِيفٌ، ضَلْعٌ، ضَابِطٌ، ضَبْعٌ، طَاوُوسٌ، قِطَارٌ، مُشْطٌ، بِسَاطٌ، طَبَاشِيرٌ، طِيَارَةٌ، طِفْلٌ، طَوِيلٌ، طَبِيبٌ.

ظ

(Зоун) – араб алифбосининг ўн еттинчи ҳарфи бўлиб, ўзбек тилида ўхшиши йўқдир. Шовқинли, жарангли ва тиш ортидан сирғалиб чиқади. Талаффузи (Сод) ص товуши каби бўлиб, ёлғиз фарқи (Сод) ص жарангсиз, (Зо) ظ ҳарфи эса жарангли ундош ҳисобланади.

Махражи – тилнинг икки тарафи ва олдинги икки устки тишлар орасидир.

(Зо) ظ ҳарфи ўзидан олдинги ва кейинги ҳарфларга уланади.

(Зо) ظ ҳарфи тўрт хил кўринишда келади.

Алоҳида	оҳири	ўрта	боши
ظ	ظ	ظ	ظ
شُواطُ	مَحَافِظٌ	مِظَلَّةٌ	ظَبِيبٌ
аланга	сумкалар	соябон	оҳу

Ёдлаш учун қўшимча луғатлар:

ظل	ظِلْفٌ	ظلْمَةٌ	ظُفْرٌ	ظَرْفٌ
соя	туёқ	коронгулик	тирнок	конверт

1. Қуйидаги ҳарфлардан сўз тузинг.

• س-ط-و-و-ي-ظ-ب:

ف-ر-ظ:	●	ا-ط-ق-ر:	●
ة-ظ-ل-م:	●	ة-ل-ظ-م:	●
ف-ل-ظ:	●	ط-م-ش:	●
ل-ظ:	●	ا-ح-م-ف-ظ:	●
ي-ر-ا-ش-ط-ب:	●	ظ-ا-ش-و:	●
و-ف-ص:	●	ر-ف-ظ:	●

2. Қуидаги сўзларни араб тилида ёзинг.

• бўр:	● оху:
• соя:	● соябон:
• тирнок:	● бола:
• гилам:	● сумкалар:
• қоронғулик:	● узун:
• туёқ:	● конверт:

3. Нуқталар ўрнига мос ҳарфни қўйинг.

ظُلْلَةٌ	●	مِنْضَدَةٌ	●	بِيَّنٌ	●
مَلَّ	●	مَافِظُ	●	وَضْعٌ	●
ظِلْلَةٌ	●	شُوَا	●	طَاوُسٌ	●
بَاحٌ	●	رَفْ	●	قِطَارٌ	●
		ظُرْفٌ	●	بَهْبَيٌ	●

4. Қуидаги сўзларни ўзбек тилига таржима қилинг:

مِنْضَدَةٌ:	●	مِنْضَدَةٌ:	●
بِيَّضٌ:	●	بِيَّضٌ:	●
طَاوُسٌ:	●	طَاوُسٌ:	●
قِطَارٌ:	●	قِطَارٌ:	●
مُشْطٌ:	●	مُشْطٌ:	●
ظَبَيٌّ:	●	ظَبَيٌّ:	●

سُلْمٌ:	•	ظُلْمَةٌ:	•
حِمَارٌ:	•	ظِلٌّ:	•
		ظِلْفٌ:	•

5. Диктант.

ظِلْفٌ، مِظَلَّةٌ، مَحَافِظٌ، شُوَاظٌ، ظَرْفٌ، ظُفْرٌ، مِشْبَكٌ، ضَعِيفٌ، ضَابِطٌ، طَاوُوسٌ، ظَلْمَةٌ، ظَلٌّ، ظَبَّيٌّ، مُشْطٌ، طَبَاشِيرٌ، طِفْلٌ.

ع

(Ҷайнун) – араб алифбосининг ўн саккизинчи ҳарфи бўлиб, ўзбек тилида унинг ўхшиши мавжуд эмас.

(ъайн) ع ҳарфи бўғизнинг қаттиқ таранг қилиб, бир оз тўхташидан кейин бирданига нафасни куч билан ташқарига чиқаришда содир бўлади.

Махражи – халқум ўртасидаги портловчи ундош.

(ъайн) ع ҳарфи ўзини олдидаги ва ортидаги дўстига қўл беради, яъни уланади.

(ъайн) ع ҳарфи ёзувда алоҳида ёки сўз охирида келганида унинг пастки қисми сатрдан тушириб ёзилади.

(ъайн) ع ҳарфи тўрт хил кўринишлайдир.

алоҳида	охири	ўрта	боши
ع	ع	—	ع
شِرَاعٌ	اصْبَعٌ	شِعَارٌ	عَلْمٌ
елкан	бармоқ	герб	байроқ

Ёдлаш учун қўшимча луғатлар:

عَدُوٌ	عُشْرُونَ	عَنْبُ	عَامِلٌ	عَيْنٌ
душман	uya	узум	ишчи	кўз

1. Қуйидаги ҳарфлардан сўз тузинг.

ع-ر-ش-ا: • م-ع-ل-: •

و-د-ع:	●	ا-ط-ق-ر:	●
ة-ظ-ل-م:	●	ب-ع-ص-ا:	●
ف-ل-ظ:	●	ر-ا-ش-ع:	●
ش-ع:	●	ي-ع-ن:	●
ي-ر-ا-ش-ط-ب:	●	ا-ع-ل-م:	●
و-ف-ص:	●	ن-ع-ب:	●

2. Қуидаги сўзларни араб тилида ёзинг.

- кўз: _____
- ишчи: _____
- тирнок: _____
- узум: _____
- душман: _____
- уя: _____
- байрок: _____
- соябон: _____
- бармоқ: _____
- сумкалар: _____
- шиор: _____
- конверт: _____

3. Нуқталар ўрнига мос ҳарфни қўйинг.

ش... ●	ب... ●
ع... ●	وْضُعْ ●
عا...لِ ●	عَنْ ●
عَلَ... ●	عَلَّ ●
ال...لِ ●	أَلْ ●
ظِلْ... ●	شِرَاعْ ●
سِبَاح... ●	سِنْ ●

4. Қуидаги сўзларни ўзбек тилига таржима қилинг:

اصبع:	●	منضدة:	●
شِرَاعْ:	●	عين:	●
عَدُوٌ:	●	شعار:	●

ظِلْمَةٌ:	●	عُشْ :	●
ظِلٌّ:	●	عِنْبٌ :	●
ظِلْفٌ:	●	عَامِلٌ :	●
سُلْمٌ:	●	عَلَمٌ :	●
حِمَارٌ:	●	ظُفْرٌ :	●

5. Диктант.

ظِلْفٌ، مِظَلَّة، مَحَافِظٌ، عَيْنٌ، شِعَارٌ، إِصْبَعٌ، شِرَاعٌ، عَدُوٌّ، عُشْ، عِنْبٌ، عَامِلٌ، عَلَمٌ، ظَبْيٌ، مُشْطٌ.

غ

(Файнун) – араб алифбосининг ўн тўққизинчи ҳарфи бўлиб, ўзбек тилидаги “ғ” ундоши кабидир.

Махражи – халқумнинг энг юқори қисми. Жарангли ва шовқинли. Чуқур танглайни охиридан чиқади.

(Файн) غ ҳарфи ёзувода ўзини олдидағи ва ортидағи дўсти бўлган ҳарфга қўл беради, яъни уланади.

(Файн) غ ҳарфи алоҳида ёки сўз охирида келганида унинг пастки қисми сатрдан тушириб ёзилади.

Уни (ъайн) ҳарфидан фарқи тепасида нуқтаси борлигидир.

(Файн) غ ҳарфи тўрт хил кўринишдаги ҳарфлардан бири хисобланади.

алоҳида	охири	ўрта	боши
غ	غ	ف	غ
دِمَاغْ	صَمْعٌ	مِعْرَفَةٌ	غُرَابٌ
мия	елим (клей)	чўмич	қарға

Ёдлаш учун қўшимча луғатлар:

غُصْنُ	غَوَّاصٌ	غَالٍ	غَنَمُ	غُرْفَةٌ
шох	ғаввос	қиммат	қўй	хона

1. Қуйидаги ҳарфлардан сўз тузинг.

م-غ-ن:	●	ا-ب-ر-غ:	●
ا-غ-ل:	●	ة-ر-م-غ-ف:	●
و-غ-ا-ص:	●	ا-ط-ق-ر:	●
ف-ل-ظ:	●	غ-م-ص:	●
غ-ن-ص:	●	ا-م-د-غ:	●
ي-ر-ا-ش-ط-ب:	●	ي-ع-ن:	●
و-ف-ص:	●	ر-ف-ة-غ:	●

2. Қуидаги сўзларни араб тилида ёзинг.

- ШОХ: _____
- хона: _____
- қўй: _____
- узум: _____
- қиммат: _____
- гаввос: _____
- байроқ: _____
- қарға: _____
- бармоқ: _____
- чўмич: _____
- шиор: _____
- клей: _____

3. Нуқталар ўрнига мос ҳарфни қўйинг.

غَوَّا ...	●	غَ...اب	●
غُ...نْ	●	مِ...رَفَة	●
عَالِ...ل	●	سَمْغ	●
عَلَ...ك	●	دِمَ...غ	●
لَ...لْ	●	غُ...فَة	●
ظِلْ...ك	●	كَنْم	●
سِبَاح	●	غَ...ل	●

4. Қуидаги сўзларни ўзбек тилига таржима қилинг:

صَمْع:	●	غُراب:	●
دِمَاغ:	●	مِغرَفة:	●

ظُفْرٌ:	●	غُرْفَةٌ:	●
ظُلْمَةٌ:	●	غَنْمٌ:	●
ظِلٌّ:	●	غَالٌ:	●
ظِلْفٌ:	●	غَوَّاصٌ:	●
سُلْمٌ:	●	غُصْنٌ:	●
حِمَارٌ:	●	عَلَمٌ :	●
			●

5. Диктант.

غَنْمٌ، غَالٌ، غَوَّاصٌ، غُرَابٌ، مِعْرَفَةٌ، صَمْغٌ، دِمَاغٌ، غُرْفَةٌ، غَنْمٌ، غَالٍ، غَوَّاصٌ، غُصْنٌ، عَلَمٌ، غُرَابٌ، مِعْرَفَةٌ.

ف

(Фаун) – араб алифбосининг йигирманчи ҳарфи бўлиб, ўзбек тилидаги “ф” ҳарфи кабидир. Бироқ бизнинг тилимизда “ф” кўпинча “п”га ўхшаб талаффуз қилинади. Араб тилида эса “п” йўқ, шу боис эътиборли бўлиш лозим.

Махражи – олдинги икки устки тиш учи ва остки лабнинг ташқи тарафи, шовқинли ва жарангсиз товуш.

(Фа) ҳарфи ёзувда ўзидан олдинги ва кейинги ҳарфга уланадиган ҳарфлардан ҳисобланиб, сатр устида ёзилади.

(Фа) ҳарфи тўрт хил кўринишга эга.

алоҳида	охири	ўрта	боши
ف	ف	ف	ف
خَفَافٌ	سَيْفٌ	قُلْ	فَرَسٌ
маҳси	қилич	кулф	от

Ёдлаш учун қўшимча луғатлар:

فِضَّةٌ	فَصْلٌ	فَحْمٌ	فِجْلٌ	فَلَّاحٌ
кумуш	синф	кўмир	редиска	дехқон

1. Қуидаги ҳарфлардан сўз тузинг.

- _____ ر-ف-س: ● ج-ل-ف: ●
- _____ ئ-ر-م-غ-ف: ● ا-غ-ل: ●
- _____ ف-ق-ل: ● م-ح-ف: ●
- _____ ي-ف-س: ● ف-ل-ظ: ●
- _____ ا-م-د-غ: ● ص-ف-ل: ●
- _____ خ-ا-ف-ف: ● ئ-ف-ض: ●
- _____ ل-ا-ف-ح: ● و-ف-ص: ●

2. Қуидаги сўзларни араб тилида ёзинг.

- кўмир: _____
- от: _____
- синф: _____
- қулф: _____
- қўй: _____
- дехқон: _____
- кумуш: _____
- чўмич: _____
- қиммат: _____
- редиска: _____
- гаввос: _____
- клей: _____
-

3. Нуқталар ўрнига мос ҳарфни қўйинг.

فَرَّ... ●	خِفَاً... ●	غُّ...اب ●
فِلْ... ●	فِيَّة ●	مِ...رَفَة ●
ظِلْ... ●	فَيْلٌ... ●	فَّ...اح ●
سَبَاح... ●	فَيْمٌ... ●	قُّ...لْ... ●
	فِيَّلٌ... ●	كَيْفٌ... ●

4. Қуидаги сўзларни ўзбек тилига таржима қилинг:

- _____ مِعْرَفَة: ● _____ غَرَاب: ●

سَيْفٌ:	●	صَمْعٌ:	●
خِفَافٌ:	●	دِمَاغٌ:	●
فِضَّة:	●	غُرْفَة:	●
فَصْلٌ:	●	غَنْمٌ:	●
فَحْمٌ:	●	غَالٌ:	●
فِجْلٌ:	●	فَلَاحٌ:	●
فَرَسٌ:	●	قُفلٌ:	●
			●

5. Диктант.

فَلَاحٌ، قُفلٌ، غُرَابٌ، مِعْرَفَةٌ، سَيْفٌ، خِفَافٌ، فِضَّةٌ، فَصْلٌ، فَرَسٌ، غَالٌ، غَوَّاصٌ، فَحْمٌ، فِجْلٌ، غُصْنٌ، عَلَمٌ،

ق

(Қофун) – араб алифбосининг йигирма биринчи ҳарфи бўлиб, ўзбек тилидаги “қ” ундоши каби талаффуз этилади.

Махражи – тилнинг туби билан юқори танглай халқумга яқинроқ бўлади. Жарангиз бўлиб, ёзувда ўзидан олдинги ва кейинги ҳарфга уланадиган ҳарфлардан ҳисобланади. Уни алоҳида ва сўз охирида сатр чизиги устидан бошлаб, остига юмалоқ қилиб ёзиш тўғри бўлади.

(Қоф) қ ҳарфи тўрт хил кўринишли ҳарфларданdir.

алоҳида	оҳири	ўрта	боши
ق	ـقـ	ـقـ	ـقـ
صُندُوق	مِرْفَقٌ	بُرْتَقَالٌ	قِرْدٌ
сандик	тирасак	апелсин	маймун

Ёдлаш учун қўшимча луғатлар:

قَلِيلٌ	قَصَابٌ	قَرْنٌ	قَرِيبٌ	قَبِيحٌ
оз	кассоб	шох	яқин	хунук

1. Қуидаги ҳарфлардан сўз тузинг.

و-ن-ص-د-ق:	●	ر-ف-س:	●
ح-ي-ب-ق:	●	ة-ر-م-غ-ف:	●
م-ح-ف:	●	ف-ق-ل:	●
ر-ق-ن:	●	ر-ق-د:	●
ص-ف-ل:	●	ر-ت-ق-ل-ا-ب:	●
ل-ل-ي-ق:	●	ر-ق-ف-م:	●
ا-ب-ص-ق:	●	ل-ا-ف-ح:	●
			●

2. Қуидаги сўзларни араб тилида ёзинг.

• яқин:	• маймун:
• синф:	• апельсин:
• шох:	• дехқон:
• кумуш:	• сандик:
• қассоб:	• редиска:
• оз:	• ҳунук:

3. Нуқталар ўрнига мос ҳарфни қўйинг.

فَرْ ... ●	رْنُ ... ●	قْدُ ... ●
لْ ... ●	لْقِ ... ●	بُرْ ... قَالُ ●
ظِّلْ ... ●	قَرِيْ ... ●	مِرْ ... قُ ... قٰ ●
سَبَاحْ ... ●	قَسِيْحُ ... ●	صُندُقْ ... قٰ ●
	فِلْ ... ●	قَابٰ ... قٰ ●

4. Қуидаги сўзларни ўзбек тилига таржима қилинг:

صُندُوق:	●	قِرْد:	●
قَصَابُ:	●	بُرْنَقَالُ:	●
قرْنُ:	●	مِرْفَقُ:	●

فِضَّةٌ:	●	قَلِيلٌ:	●
فَصْلٌ:	●	قَرِيبٌ:	●
فَحْمٌ:	●	قَبِيْحٌ:	●
فِجْلٌ:	●	سَيْفٌ:	●
فَرَسٌ:	●	خَفَافٌ:	●
			●

5. Диктант.

عَلَمُ، قَرِيبٌ، قَبِيْحٌ، فَلَاحٌ، قُفلٌ، صُنْدُوقٌ، قَصَابٌ، قَرْنُ، قَلِيلٌ، فَحْمٌ، فِجْلٌ، قِرْدٌ، بُرْتَقَالٌ، مِرْفَقٌ، غُصْنٌ.

ك

(Кафун) – араб алифбосининг йигирма иккинчи ҳарфи бўлиб, у ўзбек тилидаги “к” каби талаффуз этилади.

Махражи – тилнинг туви (ости) билан юқори танглай. Тилнинг ўртасига яқин ва халқумдан узоқ бўлиб, жарангизидир.

(Каф) қ ҳарфи ёзувода ўзидан олдинги ва кейинги ҳарфга уланади. Сатр устида бўлиб, алоҳида ва охирида кўринишлари бир оз яқин, сўз боши ва ўртаси ҳам ўхшашдир. Алоҳида кўриниши сўз бошида кўринишидан фарқли ҳисобланади.

(Каф) қ ҳарфи тўрт кўринишли ҳарфлардан биридир.

алоҳида	охири	ўрта	боши
ك	ك	ك	ك
شُبَّاكٌ	دِيكٌ	مِكْنَسَةٌ	كُرَةٌ
дераза	хўроз	супурги	тўп

Ёдлаш учун қўшимча луғатлар:

كَهْفٌ	كِيسٌ	كَعْكٌ	كُمْبِيُوتُرٌ	كَبِيرٌ
фор	халта	печенье	компьютер	катта

1. Қуидаги ҳарфлардан сўз тузинг.

ر-ب-ي-و-ك-م-ت:	●	ة-ر-ك:	●
ك-ك-ع:	●	ة-ر-م-غ-ف:	●
م-ح-ف:	●	ة-س-ن-م-ك:	●
ي-س-ك:	●	ي-د-ك:	●
ف-ه-ك:	●	ب-ا-ك-ش:	●
ل-ل-ي-ق:	●	ي-ر-ب-ك:	●
ا-ب-ص-ق:	●	ل-ا-ف-ح:	●
			●

2. Қуидаги сўзларни араб тилида ёзинг.

катта:	●	капток:	●
компьютер:	●	супурги:	●
фор:	●	хўроз:	●
халта:	●	сандик:	●
қассоб:	●	дераза:	●
оzi:	●	хунук:	●

3. Нуқталар ўрнига мос ҳарфни қўйинг.

فَرَّ...	●	كُمْبِيُّ...رَّ	●	كَفْ...	●
مِكْنَةً...	●	كَنْكَ...	●	مِكْنَةً...	●
دِيلَ...	●	كِيسَ...	●	دِيلَ...	●
شَبَّ...	●	كَّ...	●	شَبَّ...	●
فِيلَ...	●	فِيلَ...	●	كِيلَ...	●

4. Қуидаги сўзларни ўзбек тилига таржима қилинг:

شَبَّاً:	●	قِرْدٌ:	●
كَبِيرٌ:	●	كَهْفٌ:	●
كُمْبِيُّرَّ:	●	مِكْنَةً:	●
كِيلَ:	●	دِيلَ:	●

فَصْلٌ:	●	كِيسٌ:	●
فَحْمٌ:	●	كُرَةٌ:	●
فِجْلٌ:	●	خِفَافٌ:	●
فَرَسٌ:	●	فِضَّةٌ:	●

5. Диктант.

كُرَةٌ، بُرْتَقَالٌ، عَلَمٌ، قَرِيبٌ، مِكْنَسَةٌ، دِيكٌ، شَبَّاكٌ، كَبِيرٌ، كُمْبِيُوتَرٌ، كَعْلٌ، قَبِيحٌ، كَهْفٌ، كِيسٌ، مِرْفَقٌ.

ل

(Ламун) – араб алифбосининг йигирма учинчи ҳарфи бўлиб, у ўзбек тилидаги “л” ҳарфига нисбатан юмшокроқ талаффуз этилади.

Махражи – тилнинг олд қисми ўртасидан учигача бўлган жой. Талаффузда тил учи танглай олдига ёпишиб туради. (Лам) ل тиш олди танглай ундошидир.

(Лам) ل ҳарфи ёзувда ўзидан олдинги ва кейинги ҳарфларга уланади, ҳамда алоҳида ва сўз охирида келганда сатр остига бироз тушириб ёзилади.

(Лам) ل ҳарфи тўрт хил кўринишлидир.

алоҳида	охири	ўрта	боши
ل	ل	ل	ل
رِجَالٌ	رَجُلٌ	مِلْعَقَةٌ	لِيمُونَةٌ
кишилар	киши	қошиқ	ЛИМОН

Ёдлаш учун қўшимча луғатлар:

لَوْنُ	لُغْزُ	لِصُّ	لِسَانُ	لَبَنُ
ранг	топишмоқ	ўғри	тил	сут

1. Қуйидаги ҳарфлардан сўз тузинг.

ر-ب-ي-و-ك-م-ت:	●	ة-ر-ك:	●
ك-ك-ع:	●	ة-ر-م-غ-ف:	●
م-ح-ف:	●	ة-س-ن-م-ك:	●
ي-س-ك:	●	ي-د-ك:	●
ف-ه-ك:	●	ب-ا-ك-ش:	●
ل-ل-ي-ق:	●	ي-ر-ب-ك:	●
ا-ب-ص-ق:	●	ل-ا-ف-ح:	●
			●

2. Қуидаги сўзларни араб тилида ёзинг.

- катта: _____
- компьютер: _____
- фор: _____
- халта: _____
- қассоб: _____
- оз: _____
- капток: _____
- супурги: _____
- хўроз: _____
- сандик: _____
- дераза: _____
- ҳунук: _____

3. Нуқталар ўрнига мос ҳарфни қўйинг.

فَرْ ...	●	كُمْبِيُّ...تَرْ	●	كَ...فْ	●
لَ...لْ	●	كَ...لْ	●	مِكْ...ة	●
ظِلْ ...	●	كِ...سْ	●	دِ...لْ	●
شَبَّا...ج	●	كَ...ة	●	شَبَّ...كْ	●
		فِ...لْ	●	كِ...رْ	●
					●

4. Қуидаги сўзларни ўзбек тилига таржима қилинг:

شَبَّاكْ:	●	قرْدْ:	●
كَبِيرْ:	●	كَهْفْ:	●
كُمْبِيُّوتَرْ:	●	مِكْسَةْ:	●
كَعْكْ:	●	دِيكْ:	●

فَصْلٌ:	●	كِيسٌ:	●
فَحْمٌ:	●	كُرَةٌ:	●
فِجْلٌ:	●	خَفَافٌ:	●
فَرَسٌ:	●	فِضَّةٌ:	●

5. Диктант.

كُرَةٌ، بُرْتَقَالٌ، قَرِيبٌ، مِكْنَسَةٌ، دِيكُ، شَبَّاكٌ، كَبِيرٌ، كُمْبِيُوتَرٌ، كَعْكٌ، قَبِيحٌ، كَهْفٌ، كِيسٌ، مِرْفَقٌ.

م

(Мимун) – араб алифбосининг йигирма тўртинчи ҳарфи бўлиб, унинг талаффузи ўзбек тилидаги “м” каби бўлади. Махражи – икки лаб ораси ва бурун товуши.

(Мим) м ҳарфи, ёзувда ўзидан олдинги ва кейинги ҳарфларга уланади, ҳамда алоҳида ёки сўз охирида келганда, унинг якунловчи қисми, сатр чизиги остига туширилиб ёзилади.

(Мим) м ҳарфи тўрт хил кўринишлидир.

алоҳида	охири	ўрта	боши
م	مـ	ـمـ	ـمـ
تِرَام	لـحـمـ	سـمـكـ	مـلـعـقـةـ
трамвай	گـوـشـتـ	بـالـيـقـ	қـоـшиـقـ

Ёдлаш учун қўшимча луғатлар:

مِلْحٌ	مُدَرَّسٌ	مَطَرٌ	مِشْمِشٌ	مَسَاحَةٌ
туз	ўқитувчи	ёмғир	ўрик	ўчирғич

1. Қуйидаги ҳарфлардан сўз тузинг.

ر - م - ط •	ك - س - م •
ل - م - ح •	ا - م - ر - ت •
ق - ع - ة - ل - م •	ح - م - ل •
ر - ر - د - م - س •	م - م - ش - س •
ر - ف - س •	س - س - ا - ح - م •

2. Қуидаги сўзларни араб тилида ёзинг.

• қошиқ:_____	• гўшт:_____
• ёмғир:_____	• ўрик:_____
• ўчирғич:_____	• ўқитувчи:_____
• туз:_____	• балиқ:_____
• декон:_____	• трамвай:_____

3. Нуқталар ўрнига мос ҳарфни қўйинг.

س...ل •	مَسَا...ة •
مِلْعَ...ة •	طُر... •
مِ...مِشْ •	مْ... •
مُدَرّ... •	رَام... •

ن

(Нунун) – араб алифбосининг йигирма бешинчи ҳарфи бўлиб, у ўзбек тилидаги “н” каби талаффуз этилади.

Араб тилида (Мим) м ва (Нун) н ҳарфлари сирғалувчи бурун, яъни ғунна товушлари ҳисобланади.

Махражи – тил учи қуий қисмидир.

(Нун) н ҳарфи ёзувда ўзидан олдинги ва кейинги ҳарфларга уланади. Бу ҳарф алоҳида ёки сўз охирида

ёзилганда, ости қисми сатр чизиги тагига туширилиб, ёзилади.

(Нун) ө харфи тўрт хил кўринишилдири.

алоҳида	охири	ўрта	боши
н	ن	ن	ن
ғижан	سِكِينْ	أَرْتَبُ	نَمْلَةٌ
пиёла	пичоқ	қуён	чумоли

Ёдлаш учун қўшимча луғатлар:

німр	نَافُورَةٌ	نَظَارَةٌ	نَحْمٌ	نَحِيفٌ
йўлбарс	фонтан	кўзойнак	юлдуз	орик

1. Қуидаги ҳарфлардан сўз тузинг.

ك - ك - ي - ن - س	●	ن - ب - ر - أ	●
و - ر - ن - ف - ا - ة	●	ن - ف - ج - ن - أ	●
ي - ف - ح - ن	●	ج - ن - م	●
ظ - ظ - ة - ر - ن - ا	●	ر - ن - م	●
س - ت - م - ا - ح	●	ل - م - ة - ن	●

2. Қуидаги сўзларни араб тилида ёзинг.

• соябон:_____	• қуён:_____
• бармоқ:_____	• фонтан:_____
• сумкалар:_____	• пичоқ:_____
• юлдуз:_____	• йўлбарс:_____
• кўзойнак:_____	• ориқ:_____
• пиёла:_____	• байроқ:_____

- тирнок: _____
- гилам: _____
- чумоли: _____
- пичок: _____
- бўр: _____
- соя: _____

3. Нуқталар ўрнига мос ҳарфни қўйинг.

غَ...لِ	●	لَّة....لَّة	●
غَوَّا...	●	ظَارَة... ظَارَة	●
غُ...نْ	●	نِم... نِم	●
عَالِ...لِ	●	أَنْبُ... أَنْبُ	●
عُشْ...	●	مَ... مَ	●
عِ...	●	سِكِّي... سِكِّي	●
عَالِ...لِ	●	نَجَانُ... نَجَانُ	●
عَلَ...	●	حَي... حَي	●
وَضْ...	●	نَافِرَة... نَافِرَة	●
لِ...لِ	●	رَاب... رَاب	●
ظَلْكِ...	●	نَم... نَم	●

و

(Вавун) – араб алифбосининг йигирма олтинчи ҳарфи бўлиб, у ўзбек тилидаги “в” кабидир. Жарангли ва сирғалувчи товуш бўлиб, маҳражи – икки лабнинг бир оз очилишида содир бўлади.

(Вав) و ҳарфи ёзувда ўзидан кейинги ҳарфга уланмайдиган олти ҳарфдан биридир.

(Вав) و ҳарфи икки хил кўринишилидир.

алоҳида	оҳири	ўрта	боши
و	و	و	و
حَرْوُ	دَلْوُ	مَوْزُ	وِسَادَةُ
кучукча	челак	банан	ёстик

Ёдлаш учун қўшимча луғатлар:

ولدُ	وَرَّةٌ	وَسْطٌ	وَرَقٌ	وَرْدَةٌ
бала	F03	ўрта	барг	атиргул

1. Қуидаги ҳарфлардан сўз тузинг.

س - ط - و	ز - ج - و
س - ا - و - ة - د	ر - و - ج
ل - و - د	ق - و - ر
و - ز - م	د - و - ل
ح - ر - م	ة - د - و - ر

2. Қуидаги сўзларни араб тилида ёзинг.

- бола:_____
- нон:_____
- оху:_____
- соябон:_____
- бола:_____
- сумкалар:_____
- узун:_____
- конверт:_____

- ёстик:_____
- барг:_____
- чепак:_____
- кучукча:_____
- F03:_____
- атиргул:_____
- банан:_____
- ўрта:_____

3. Нуқталар ўрнига мос ҳарфни қўйинг.

جَزَّةٌ ... ●	مَذَلَّةٌ ... ●
بَيْهِ ... ●	جَوْهِ ... ●
مَلَّةٌ ... ●	وَلَكَ ... ●
مَفَاظٌ ... ●	وَطَّ ... ●
مُشَّ ... ●	رَقَّ ... ●
شُواً ... ●	وَرَّةٌ ... ●
رَفْ ... ●	دَوْ ... ●
طَرْ ... ●	وَسَادَةٌ ... ●
طَلْ ... ●	مِثَبٌ ... ●

•

(Хаун) – араб алифбосининг йигирма еттинчи ҳарфи бўлиб, у ўзбек тилидаги (масалан: “хозир”, “хикоя”, “хисоб” деган сўзлардаги) “х” товушига ўхшашdir. Бу ҳарфнинг талафғузи, ўта юмшоқ қилиниб, ҳеч қандай тўсиққа учрамасдан, чиқиши керак. Шовқинли ва жарангсиз ҳамда сирғалувчи ундош бўлиб, бу ҳарф яна “ҳойи ҳавваз” деб ҳам юритилади.

Махражи – халқумнинг энг қуий қисми, яъни ичкарисидир.

(Ха) • ҳарфи ёзувда ўзидан олдинги ва кейинги ҳарфларга уланиб ёзилади.

(Ха) • ҳарфи тўрт хил кўринишлайдир.

алоҳида	охири	ўрта	боши
ه	هـ	هـ	هـ
وْجُوهَةٌ	وَجْهٌ	زَهْرِيَّةٌ	هِلَالٌ
юзлар	юз	гулдон	янги ой

Ёдлаш учун қўшимча луғатлар:

هَوَاءُ	هَدِيَّةٌ	هُدْبُ	هَرَمٌ	هَاتِفٌ
хаво	совға	киприк	пирамида	телефон

1. Қўйидаги ҳарфлардан сўз тузинг.

ر - م - ه - ف - ا - ی - د - ه - و - ر - ز - ج - ل - ب - ب - ذ	●	ه - و - ه - د - ه - و - ر - ز - ج - ل - ه - د - ب - ه	●
ا - ء - ه - و - ي - ي - ه - ر - ز - ج	●	ي - ي - د - ه - و - ه - د - ل - ه - ب - د	●
ي - ي - ه - ر - ز - ج	●	ج - ه - و - ه - د - ل - ه - ب	●
ه - و - و - ج	●	لا - ل - ه - ب	●
ب - ه - ذ	●		

2. Қўйидаги сўзларни араб тилида ёзинг.

- тирнок:_____
- гилам:_____
- қоронғулик:_____
- қўй:_____
- узум:_____
- қиммат:_____
- ғаввос:_____
- қулф:_____
- дехқон:_____
- чўмич:_____

- киприк:_____
- хаво:_____
- янги ой:_____
- юз, бет:_____
- совға:_____
- телефон:_____
- пирамида:_____
- гулдон:_____
- юзлар:_____
- пашша:_____

3. Нуқталар ўрнига мос ҳарфни қўйинг.

هَ...يَةٌ	●	رَمْ... ●
مُ...طٌ	●	هَ...اءٌ ●
غَ...ابٌ	●	وَ...هٌ ●
مِ...رْفَةٌ	●	هِ...لٌ ●
فَ...احٌ	●	هُدْ... ●
لِ...لٌ	●	هَ...تِفٌّ ●
قُ...لٌ	●	وُجْهٌ... ●
كَ...يفٌ	●	زَ...رَيْهٌ ●

ي

(Йаун) – араб алифбосининг йигирма саккизинчи ҳарфи бўлиб, у ўзбек тилидаги “й” ҳарфига тўғри келади.

Махражи – тил ўртаси рўпарасидаги танглайга тегиши лозим. Ўзи сирғалувчи товушлардан.

(Йа) ي ҳарфи ёзувда, ўзидан олдинги ва кейинги ҳарфларга уланиши лозим бўлган ҳарфлардан бири. Алоҳида ёки сўзнинг охирида келганида, бу ҳарфнинг пастки қисми, сатр чизиги остида бўлади.

ي ҳарфи тўрт хил кўринишлидир.

алоҳида	охири	ўрта	боши
ي	ي	ي	ي
شاي	كُرسى	سَفِينَة	يَدٌ
чой	стул	кема	كُول

Ёдлаш учун қўшимча луғатлар:

мандарин	يُو سُفِيٌّ	يَابْسٌ	يَوْمٌ	يَسَارٌ	يَمِينٌ
курук			кун	чап	ўнг

1. Қуйидаги ҳарфлардан сўз тузинг.

ي - ف - ن - س - ة	•	و - ي - م	•
ي - ي - ر - ك - س	•	ا - ش - ي	•
و - ي - س - ف - و	•	د - ي	•
ا - ر - س - ي	•	ب - س - ي - ا	•
ب - ي - ظ	•	ي - ي - ن - م	•

2. Қуйидаги сўзларни араб тилида ёзинг.

- яқин: _____
- синф: _____
- шох: _____
- чой: _____
- стул: _____
- қурук: _____
- ўнг: _____
- кун: _____
- шифокор: _____

- чап: _____
- мандарин: _____
- кема: _____
- қўл: _____
- апельсин: _____
- дехқон: _____
- сандик: _____
- редиска: _____
- ҳунук: _____

3. Нуқталар ўрнига мос ҳарфни қўйинг.

سَيِّدَةٌ ●

يَا... سُ ●

جِئْنَ... ●

شَيْءٌ ●

يُوْ... ●

كُرْ... يِ ●

قُلْ... ●

قِدْ... دِ ●

بُرْ... قَالْ ●

مِرْ... قِ ●

صُندُّ... قِ ●

قَابْ ●

يَارْ ●

يُو... فِي ●

رَنْ... ●

بَاطْ ●

Интернет учун Абӯ Муслим тайёрган
2011 йил, Тошкент